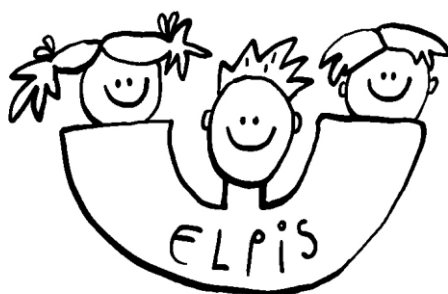

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„ŠKOLA PRO ŽIVOT“

určený pro praktickou školu jednoletou

OBSAH

ÚVOD

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
 - 2.1 Úplnost a velikost školy
 - 2.2 Vybavení školy
 - 2.3 Charakteristika vzdělávaných žáků
 - 2.4 Charakteristika pedagogického sboru
 - 2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
 - 2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
3. Charakteristika oboru
 - 3.1 Charakteristika oboru vzdělání
 - 3.2 Organizace vzdělávání
 - 3.3 Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole
 - 3.4 Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání
 - 3.5 Uplatnění absolventa
 - 3.6 Pojetí středního vzdělávání
4. Charakteristika ŠVP
 - 4.1 Co chceme a kam směřujeme
 - 4.2 Zaměření školy
 - 4.3 Výchovně vzdělávací strategie
 - 4.4 Odborné kompetence
 - 4.5 Zabezpečení vzdělání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 4.5.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - 4.5.2 Vzdělávání žáků nadaných
 - 4.5.3 Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem
 - 4.6 Průřezová témata
 - 4.6.1 Člověk a životní prostředí
 - 4.6.2 Mediální výchova

UČEBNÍ PLÁN

5. Učební plán
 - 5.1 Tabulka učebního plánu
 - 5.2 Poznámky k učebnímu plánu

UČEBNÍ OSNOVY

6. Učební osnovy
 - 6.1. Jazyk český
 - 6.2 Matematika
 - 6.3 Práce s počítačem
 - 6.4 Základy společenských věd
 - 6.5 Estetika
 - 6.6 Tělesná výchova
 - 6.7 Rodinná výchova
 - 6.8 Práce v domácnosti
 - 6.9 Pracovní činnost

HODNOCENÍ

7. Hodnocení
 - 7.1 Formalizované slovní hodnocení

- 7.2 Širší slovní otevřené hodnocení
- 7.3 Otevřené roviny hodnocení
- 7.4 Specifická hlediska pro hodnocení žáků s PAS
- 7.5 Celkové hodnocení
- 7.6 Hodnocení chování žáka
- 7.7 Podmínky nehodnocení žáka
- 7.8 Závěrečné zkoušky
- 7.9 Komisionální zkoušky
- 7.10 Informace o prospěchu a chování žáků
- 7.11 Individuální vzdělávací plán

AUTOEVALUACE

- 8. Autoevaluace školy
 - 8.1 Cíl Autoevaluace
 - 8.2 Nástroje autoevaluace
 - 8.3 Časové rozvržení autoevaluačních činností
 - 8.4 Oblasti evaluace a autoevaluace sledované průběžně pověřenými pracovníky školy

Identifikační údaje

Název: Školní vzdělávací program „Škola pro život“

určený pro Praktickou školu jednoletou

Verze: III.

PŘEDKLADATEL:

Název	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis, příspěvková organizace
IČO	621 600 95
IZO	150 020 091
RED - IZO	600024997
Adresa	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno, Koperníkova 803/2
Kontakty	tel.: 545 245 630
	E-mail: elpis@skolaelpis.cz
Ředitel školy	Mgr. Pavlína Pohlová
Koordinátor ŠVP	Mgr. Hana Pokorová

č.j. Elpis 224 /2022/PŠ ze dne 6. 5. 2022

Spisový a skartační znak: A.8 – A10

ZŘIZOVATEL:

Název	Jihomoravský kraj
Adresa	Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno
IČO	70888337
Telefon	541651111

CHARAKTERISTIKA OBORU

Charakteristika oboru vzdělání

Praktická škola jednoletá umožňuje střední vzdělávání žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením a dávají jim možnost získat střední vzdělání.

Cílem vzdělávání je umožnit žákům doplnění a rozšíření teoretického i praktického vzdělání dosaženého v průběhu povinné školní docházky a poskytnout jim základní dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života.

Organizace vzdělávání

Vzdělávání v praktické škole jednoleté se uskutečňuje v denní formě vzdělávání. Vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků je výuka organizována tak, aby byly respektovány psychické, fyzické a sociální možnosti žáků, jejich individuální zvláštnosti a schopnosti.

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání v praktické škole

Praktická škola je určena žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;

Zdravotní požadavky:

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různými druhy a s různou mírou závažnosti zdravotního postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou na žáky stanoveny požadavky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

Do praktické školy jednoleté jsou přijímáni žáci na základě úspěšného složení přijímací zkoušky. Tato zkouška probíhá formou ústního, písemného a praktického pohovoru se žákem a jejím cílem je zhodnotit žákovy znalosti a dovednosti v těchto oblastech:

1. Sebeobslužné dovednosti
2. Komunikační schopnosti
3. Poznatky o společnosti
4. Čtenářské dovednosti a písemný projev
5. Matematické znalosti

Každá z těchto oblastí je bodově ohodnocena. O přidělení konkrétního počtu bodů rozhoduje přijímací komise. Ke studiu v praktické škole jednoleté jsou přijímáni ti uchazeči, kteří splnili podmínky ke studiu a získali nejvyšší počet bodů v rámci přijímací zkoušky.

Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.

Uplatnění absolventa

Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je především zvýšení kvality života absolventů, kterým se v rámci jejich individuálních schopností nabízí možnost uplatnit se přiměřeným výkonem v chráněných pracovištích a při pomocných pracích v různých profesních oblastech.

Pojetí středního vzdělávání

Praktická škola jednoletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Poskytuje přípravu na osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života, které absolventům usnadní integraci do společnosti.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Školní vzdělávací program vychází z obecných cílů a klíčových kompetencí Rámcově vzdělávacího programu pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá, z dlouhodobé koncepce školy, z vnitřní analýzy školy a z požadavků rodičů.

Co chceme a kam směřujeme

Být školou bezpečnou, pohodovou, radostnou s rodinnou atmosférou, do které budou chtít žáci i učitelé chodit rádi. Školou otevřenou novým trendům, školou tvořivou.

Klást důraz na důvěru žáků, rodičů či zákonných zástupců. Podporovat utváření dobrých vztahů žák - pedagog.

Rozvíjet individuální možnosti žáků a individualitu osobnosti žáka.

Upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje.

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, odpovědnému přístupu k plnění svých povinností a k respektování stanovených pravidel.

Vytvářet předpoklady pro plnoprávný osobní život a přípravu na výkon pracovních činností tak, aby je žáci byli schopni využívat.

Podporovat rozvoj komunikačních dovedností, včetně alternativní komunikace, rozvíjet vztahy k lidem, k prostředí a přírodě.

Utvářet zdravé sebevědomí.

Podporovat samostatnost, tvořivost a realizaci vlastních nápadů žáků.

Rozvíjet soběstačnost žáků, vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci.

Vypěstovat u žáků kladný vztah k práci, vést žáky k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Rozvíjet přirozený pohyb, učit žáky vnímat a chránit zdraví.

Rozvíjet komplexně psychickou, fyzickou a sociální oblast.

Všestranně podporovat aktivity a činnosti vedoucí k sociální integraci žáků.

Zaměření školy

- rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob

- osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života – práce v domácnosti
- keramika

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že škola a celé školské zařízení je zřízeno pro vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami, to je pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením, pro žáky s kombinovanými vadami (tělesným, zrakovým, sluchovým) a žáky s autismem, je nezbytné, aby byly zajištěny veškeré podmínky jejich vzdělávání.

Vzdělávání žáků probíhá v souladu se ŠVP a s ohledem na specifické potřeby jednotlivých žáků. Právě tyto specifické potřeby pak tvoří základ výchovně vzdělávacího plánu, ve kterém učitel na základě správně diagnostiky stanoví cíle, činnosti, postupy a metody práce s každým žákem.

Personální zajištění - výuku zajišťují kvalifikovaní učitelé (absolventi magisterského studia speciální pedagogiky), asistent pedagoga s odborným pedagogickým vzděláním. Všichni pracovníci jsou dále vzděláváni v kurzech „Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školství“, dle zájmu se účastní odborných přednášek, seminářů a školení, seznamují se s novými poznatky a metodami, prohlubují si své vědomosti, které následně využívají ve výuce.

Spolupráce s poradenskými zařízeními – přijetí žáků do praktické školy jednoleté doporučuje Speciální pedagogické centrum. Škola velmi úzce spolupracuje s těmito SPC a to zejména při zajišťování materiálně technických podmínek, podpory podpůrných opatření a metodickým vedením. Pro potřeby žáků, rodičů i pedagogických pracovníků bylo zřízeno školní poradenské pracoviště, které nabízí poradenské služby školní psycholožky.

Spolupráce s rodiči je nezbytnou podmínkou pro dosažení stanovených cílů výchovně vzdělávacího procesu jednotlivých žáků. Vzájemné respektování mezi učitelem a rodiči, předávání si zkušeností a nových poznatků přispívá k dosažení pozitivních výsledků u žáků a klidné atmosféře ve třídě. Informovanost rodičů o průběhu vzdělávacího procesu ve škole umožní zharmonizovat činnosti ve škole s činnostmi v domácím prostředí žáků. Rodiče se tím aktivně podílejí na přípravě výchovně vzdělávacího plánu, podle potřeby konzultují vzniklé problémy. Rodiče mají možnost dle dohody účastnit se přímo vyučovacího procesu ve třídě, různých kulturních a společenských akcí ve škole nebo pořádaných školou.

Technické podmínky – objekty jsou bezbariérové, k dispozici je zvedací zařízení pro imobilní žáky a elektrická pojízdná plošina. Škola nabízí kompletní zázemí k zajištění výchovně vzdělávacího procesu a celkového provozu školy - speciálně vybavená třída dle podmínek požadavků žáků. Celkové vybavení speciálními pomůckami odpovídá počtu žáků, jejich věku a zvláště typu a stupni postižení. Toto vše je průběžně kontrolováno a doplňováno.

Na začátku školního roku jsou žáci vhodnou formou seznámeni se školním řádem praktické školy jednoleté a poučení o bezpečnosti chování a prevenci proti úrazu v prostorách školy a školní zahrady (záznam poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví je obsažen v třídní knize). O bezpečnosti jsou poučeni také před každými prázdninami a po návratu do školy.

- **Vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními**

Žáci s mentálním postižením - snažíme se žáky vybavit takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní, aby se v maximální možné míře zapojily do společenského života. Předkládáme žákům speciálně upravené a přizpůsobené podmínky vzdělávání odpovídající jejich zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí a životním podmínkám. Ve výuce vytváříme atmosféru jistoty a bezpečí, dbáme na dodržování úrovně individuálních schopností a potřeb každého žáka, využíváme speciálních a kompenzačních pomůcek.

Dbáme na dodržování zásad konkrétnosti a názornosti, přiměřenosti, soustavnosti a jednotnosti výchovně vzdělávacího působení, individuálního přístupu – k jednotlivým žákům přistupujeme diferencovaně, množství informací přizpůsobujeme jejich schopnostem a možnostem.

Žáci s PAS - specifickou potřebou pro žáky s PAS je vytvoření předvídatelného prostředí, ve škole, ve třídě, pracovního místa a přehledného režimu činností. K dosažení úspěchu v jednotlivých činnostech pomůžeme žákům vytvořením srozumitelné vizualizace a strukturalizace pomocí předmětů, fotografií, obrázků, piktogramů. Pracujeme s krabicovým systémem, šanony, tranzitními kartami, procesuálními schémata, motivačním systémem.

Žáci s vadami zraku - podle druhu a stupně zrakového postižení využíváme metody reedukace (náprava), kompenzace (náhrada) a rehabilitace, které se vzájemně prolínají a doplňují. Výchovně vzdělávací proces je zaměřen na celkový rozvoj osobnosti zrakově postiženého žáka a jeho socializaci. Hlavní náplní je rozvoj poznávacích schopností (pomocí sluchu, hmatu, chuti, čichu, pohybu), orientace, sebeobsluhy, pozornosti, paměti, myšlení a řeči. Využíváme dostupných kompenzačních a didaktických pomůcek, vytváříme žákům vhodné prostředí, stabilní, bezpečné, klidné, vhodně osvětlené s dostatečným množstvím podnětů. Pomocí „rituálů“, pravidelně opakujících se činností v daném pořadí, posilujeme u žáka pocit jistoty.

Žáci s částečnou ztrátou zraku - nabízíme jim speciální pomůcky tak, aby mohli využívat v co největší možné míře zachované funkce. Dostatečně velké, výrazné barevné, kontrastní předměty a obrázky, konturované obrázky, světelné podněty, psací potřeby se silnou stopou, dostatečné světelné podmínky, optické a neoptické učební pomůcky.

Žáci s úplnou ztrátou zraku – poskytujeme jim ozvučené předměty, pomůcky pro rozvoj hmatu (hmatové destičky, manipulační destičky pro vkládání, nasazování), předměty z různých materiálů, zvukové podněty, pomůcky pro rozvoj čichu, šestibodová tabulka pro nácvik Braillova písma, audiotechnika, reliéfní obrázky, plastické obrázky, trojrozměrné předměty.

Žáci s tělesným postižením - žákům s tělesným postižením a různými formami dětské mozkové obrny vytváříme bezbariérové a snadno dostupné prostředí školy i třídy. Podle druhu a stupně postižení jsou výchovně vzdělávací činnosti zaměřeny na celkový rozvoj hybnosti, využívání kompenzačních pomůcek a náhradních smyslů. Žákům je věnována pravidelná odborná rehabilitační péče, pedagogové využívají znalosti stimulačních,

masážních a relaxačních technik a metod k dosažení optimálního stavu motorických dovedností a tím i samostatnosti, sebeobsluhy, orientace a komunikace.

Žáci se sluchovým postižením - žáci s různým stupněm sluchového postižení jsou vzdělávání speciálně pedagogickými metodami, které rozvíjí náhradní smysly, posilují zachované sluchové funkce a učí žáka komunikovat a orientovat se v okolí. Schopnost dorozumět se se svým okolím se rozvíjí dle schopností žáka pomocí jednoduché gestikulace (gesty, pokyny), znakovou řečí, prstovou abecedou, pomocí obrázků, znaků, piktogramů, symbolů, konkrétních předmětů.

Snažíme se zajistit všem žákům dostatečné množství podnětů a péče, které jim umožní osvojení si základních dovedností, návyků, pravidel slušného a společenského chování, povede k celkovému rozvoji osobnosti a začlenění se do běžné společnosti. Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou brány na zřetel specifika, zvyklosti a odlišnosti různých ras, vyznání etnických skupin, cizinců i podnětnost prostředí. Vedeme žáka ke komunikaci v českém jazyce.

- **Vzdělávání žáků nadaných**

Žáci, vykazující mimořádné nadání v oblasti rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo uměleckých dovednostech, jsou v průběhu svého základního vzdělávání podporováni tak, aby došlo k co nejlepšímu naplnění jejich vzdělávacích možností. Pro podporu nadání jsou využívána podpůrná opatření, úprava vzdělávacího obsahu, obohacování metod a organizace výuky. Výuka žáků by měla být dostatečně náročná, motivující a stimulující, probíhat takovým způsobem, aby stimulovala rozvoj potenciálu žáků včetně nadání.

- **Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem**

Žáci s odlišným mateřským jazykem (žáci s nedostatečnou znalostí českého jazyka) potřebují během vzdělávání různé formy podpory.

Podmínkou úspěšného vzdělávání žáka s OMJ je vytváření optimálních (jazykových) podmínek vedoucích k rozvoji individuálních potřeb každého žáka podle jeho možností a schopností a volba vhodných vzdělávacích prostředků a metod, dostupnost podpůrných materiálů a názorných pomůcek, profesionální přístup všech zúčastněných pedagogických pracovníků, především citlivý, přiměřený, otevřený a pozitivní přístup pedagoga, omezení výuky a učiva jen na to podstatné, na základní slovní zásobu, snažit se o užívání jednoduchého a srozumitelného jazyka, preferovat spíše krátké věty, obsah učiva co nejvíce graficky vizualizovat pomocí obrázků.

Při práci s žáky s OMJ je vhodné aplikování didaktických zásad, jako je porozumění, názornost, vizualizace, trvalost, opakování, individuální přístup.

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří významnou a nedílnou součást vzdělávání. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka, vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků a pro jejich spolupráci.

Tematické okruhy průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích předmětů.

Člověk a životní prostředí

Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a životním prostředím.

Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí.

Učí žáky pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. Uvědomovat si podmínky života a možnosti jejich ohrožování, získávat odpovědnost k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje. V neposlední řadě utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí.

V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky jedince.

- **Ekosystémy**

Vzájemné vztahy organismů a prostředí, základní podmínky života, ochrana přírody, les, pole, změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, moře, lidské sídlo, kulturní krajina.

- **Vztah člověka k prostředí**

Vztah člověka k prostředí, vliv prostředí na lidské zdraví, ekologické problémy, naše město, městská část, prostředí a zdraví.

Mediální výchova

Cílem mediální výchovy je seznámit žáky s podstatou moderních médií a jejich vlastnostmi. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec.

Pomáhá k rozvoji komunikačních schopností, uvědomování si hodnoty vlastního života, rozpoznání důvěryhodnosti informací, rozvoji citlivosti vůči předsudkům. Je využíván jako zdroj informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času.

- **Vnímání mediálních sdělení**

Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, informace o možnosti tzv. klamavé reklamy.

- **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Vliv médií na každodenní život, role médií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), bezpečnost při využívání internetu.

Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Tematické celky	Týdenní časová dotace	Týdenní časová dotace disponibilní
Jazyková komunikace	Jazyk český	Jazyková výchova Komunikační a	3	

		slohová výchova Literární výchova		
Matematika	Matematika	Čísla a početní operace Geometrie	2	
Informační a komunikační technologie	Základy práce s počítačem	Základy práce s počítačem	1	+2
Člověk a společnost	Základy společenských věd	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Lidé a čas Rozmanitost přírody	1	+2
Umění a kultura	Estetika	Výtvarná výchova Hudebně pohybová výchova Dramatická výchova	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	3	+2
Odborné činnosti	Rodinná výchova	Rodina, rodinné soužití Rodičovství Domácnost	3	
	Práce v domácnosti	Provoz a údržba domácnosti Příprava pokrmů	3	
	Pracovní činnosti	Vaření Keramika Údržba zahrady	6	
Sumarizace			24	+6
Celková povinná časová týdenní dotace				30

Kompletní školní vzdělávací program „Škola pro život“ – určený pro praktickou školu jednoletou – je k nahlédnutí na ředitelství školy.